

SLO-analyse

***Er is geschied* - Uitgeversgroep Jongbloed**

© Stichting leerplanontwikkeling (SLO), Enschede

Alle rechten voorbehouden. Mits de bron wordt vermeld is het toegestaan om zonder voorafgaande toestemming van de uitgever deze uitgave geheel of gedeeltelijk te kopiëren dan wel op andere wijze te verveelvoudigen.

November 2005

1. Registratiedeel

Titel	<i>Er is geschied</i>			
Volledige titel	<i>Er is geschied. Geschiedenismethode voor het basisonderwijs</i>			
Auteurs	Baaijens, P.A., L.D. van Klinken e.a.			
Uitgever	Jongbloed, Uitgeversgroep			
	Postbus 484			
	8440 AL HEERENVEEN			
	Tel: 0513 - 637911			
	Fax: 0513 - 637908			
	E-mail: verkoop@jongbloed.com			
	Website: www.jongbloed.com			
Jaar van uitgave	1995-2001			
Samenstelling	<i>Er is geschied</i> bestaat voor de groepen 5 tot en met 8 uit: een leerlingenboek, een werkboek en een toetsboekje (alleen de groepen 6 tot en met 8) voor de leerling en een handleiding voor de docent.			
Doelstellingen en uitgangspunten	De doelstelling van <i>Er is geschied</i> is leerlingen kennis bij te brengen van en inzicht te verschaffen in de vaderlandse geschiedenis en de kerkgeschiedenis. De methode geeft in de handleiding voor groep 5 (voorloper) per hoofdstuk de lesdoelen aan. In de handleiding voor de groepen 6 tot en met 8 worden doelen per hoofdstuk beschreven.			
ICT	<i>Er is geschied</i> kent geen ICT-toepassingen.			
Kostenplaatje	Het kostenplaatje geeft een indicatie van de kosten uitgaande een groep met 25 leerlingen. 'Kosten eerste aanschaf' betreft het gebruiks- en verbruiksmateriaal bij de aanschaf van de volledige methode in het eerste jaar. 'Jaarlijkse kosten' betreft de kosten van de verbruiksmaterialen in de volgende jaren. Niet doorberekend zijn eventuele kopieerkosten. 'Additioneel materiaal' betreft de kosten van extra materialen. Kortingsregelingen van de uitgever zijn bij het kostenplaatje niet meegenomen. Peildatum voor dit kostenplaatje is november 2005. Voor een overzicht van de kosten van de methode zie www.leermiddelenplein.nl of kijk op de website van de uitgever www.jongbloed.com .			
	<i>Naam methode</i> <i>Er is geschied</i>	<i>Kosten eerste aanschaf</i>	<i>Jaarlijkse kosten</i>	<i>Additioneel materiaal</i>
	25 leerlingen	€ 2.520,60	€ 636,25	n.v.t.

2. In hoeverre wordt aan de kerndoelen (versie herziening 2006) voldaan?

Toelichting op de nieuwe kerndoelen

Bij het analyseren van de methoden Geschiedenis op de kerndoelen is door het projectteam van de Gids voor onderwijsmethoden uitgegaan van de versie herziening kerndoelen 2005. De herziene kerndoelen zijn in de Tweede Kamer behandeld, maar nog niet vastgesteld. In de herziene kerndoelen 2005 wordt gesproken over het leergebied 'Oriëntatie op jezelf en de wereld', kennisgebied 'tijd'. Bij de vorming van een wereldbeeld in tijd gaat het om het ontwikkelen van een historisch wereldbeeld. Dat betekent dat leerlingen kennis hebben van historische verschijnselen in delen van de wereld en van chronologie. Leerlingen leren hun wereldbeeld (over henzelf en de wereld), aan de hand van actuele onderwerpen voortdurend 'bij de tijd' te brengen. Dit alles waar mogelijk in samenhang met andere onderwijshoudens binnen het leergebied 'Oriëntatie op jezelf en de wereld' en inhouden uit andere leergebieden. Omdat onze staatsinrichting moeilijk los te zien is van haar wordingsgeschiedenis en omdat 'historisch' gezien de staatsinrichting altijd een onderdeel is geweest van geschiedenismethodes, is dit kerndoel ook meegenomen bij kerndoelanalyse.

Het verschil met de kerndoelen van 1998 is in de eerste plaats het aantal kerndoelen, daarnaast zijn de kerndoelen algemener geformuleerd.

Kerndoelen Oriëntatie op jezelf en de wereld - onderdeel tijd

Voor het leergebied 'Oriëntatie op jezelf en de wereld – Tijd' de volgende kerndoelen geformuleerd:

(51) De leerlingen leren gebruik te maken van eenvoudige historische bronnen en ze leren aanduidingen van tijd en tijndeling te hanteren.

(52) De leerlingen leren over kenmerkende aspecten van de volgende tijdvakken:

- Grieken en Romeinen
- Monniken en ridders
- Steden en staten
- Ontdekkers en hervormers
- Regenten en Vorsten
- Pruiken en revoluties
- Burgers en stoommachines
- Wereldoorlogen
- Televisie en computer

(53) De leerlingen leren over de belangrijkste historische personen en gebeurtenissen uit de Nederlandse geschiedenis en kunnen die voorbeeldmatig verbinden met de wereldgeschiedenis.

Analyseresultaten kerndoelen

Met betrekking tot de kerndoelen voldoet de methode *Er is geschied* aan alle kerndoelen.

3. In welke kerninhouden worden de kerndoelen in de methode uitgewerkt?

Toelichting

Om aan te kunnen geven op welke wijze methoden de kerndoelen concretiseren is door SLO een nadere uitwerking van de kerndoelen in kerninhouden (indicatoren en specificaties) gemaakt. Bij de uitwerking is ook de tekst van de karakteristiek bij het vakgebied meegenomen. Er is getracht de kerninhouden zo zorgvuldig mogelijk te formuleren. Deze uitwerking is gemaakt in overleg met de Inspectie van het Onderwijs.

Overzicht van aangetroffen kerninhouden

De methode *Er is geschied* voldoet aan alle, door SLO uitgewerkte kerndoelen in kerninhouden (indicatoren en specificaties). In de scoretabel is aangegeven welke kerninhouden en specificaties in *Er is geschied* aan de orde komen.

Kerndoel	Specificaties	Score
51. De leerlingen leren gebruik te maken van eenvoudige historische bronnen en ze leren aanduidingen van tijd en tijdsindeling te hanteren.	51.1 leren gebruik te maken van eenvoudige historische bronnen	■
	51.2 leren hanteren van tijd en tijdsaanduidingen	■
52. De leerlingen leren over kenmerkende aspecten van de volgende tijdvakken:	52.1 jagers en boeren	■
	52.2 Grieken en Romeinen	■
	52.3 monniken en ridders	■
	52.4 steden en staten	■
	52.5 ontdekkers en hervormers	■
	52.6 regenten en vorsten	■
	52.7 pruiken en revoluties	■
52.8 burgers en stoommachines	■	

Kerdoel	Specificaties	Score
	52.9 wereldoorlogen	■
	52.10 televisie en computer	■
53. De leerlingen leren over de belangrijke historische personen en gebeurtenissen uit de Nederlandse geschiedenis en kunnen die voorbeeldmatig verbinden met de wereldgeschiedenis.	53.1 leren over belangrijke historische personen uit de Nederlandse geschiedenis	■
	53.2 leren over belangrijke historische gebeurtenissen uit de Nederlandse geschiedenis	■

4. Welke tijdvakken en thema's komen aan bod, op welke manier gebeurt dat en is er samenhang?

Welke tijdvakken en thema's komen aan bod?

In de methode worden de vaderlandse geschiedenis en de kerkgeschiedenis geïntegreerd aangeboden.

De volgende leerstof komt aan de orde:

- in groep 5 worden de 19e en 20e eeuw behandeld aan de hand van de volgende thema's, die elk in een les worden uitgewerkt: fotoalbum, het lege huis, de grote kerk, de nieuwe school, de ramp, de bom, de oudheidkamer, met de trein mee, de boerderij, de oude koffiemolen, armoede en de stamboom;
- in groep 6 komen de vaderlandse geschiedenis en de kerkgeschiedenis in de lage landen bij de zee van de prehistorie tot en met de middeleeuwen aan de orde, aan de hand van de volgende hoofdstukken: de oudste bewoners, de Germanen, het Romeinse rijk, de tijd van Augustinus, dwalingen in de kerk, de Grote Volksverhuizing, het Evangelie in ons land, het Frankische rijk, verlos ons van de Noormannen, de kruistochten, het leven in de middeleeuwen, bisschoppen, graven en hertogen, ontdekkingen en uitvindingen en het verval van de kerk;
- groep 7 behandelt de Tachtigjarige Oorlog aan de hand van de hoofdstukken: de Kerkhervorming, de tijd van Karel V, het voorspel van de Tachtigjarige Oorlog, het begin van de Tachtigjarige Oorlog, getrouwd tot in de dood, de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden, het Twaalfjarig Bestand, naar het einde van de Tachtigjarige Oorlog, de Gouden Eeuw van de Republiek, de kerk in de zeventiende eeuw, het Eerste Stadhoudersloze Tijdperk, Stadhouders-koning Willem III, het Tweede Stadhoudersloze Tijdperk, Stadhouders Willem IV en de Pruikentijd en het einde van de Republiek;
- in groep 8 wordt beschreven hoe de Republiek van de Zeven Verenigde Nederlanden plaats maakte voor het Koninkrijk der Nederlanden. Hierbij komen de volgende hoofdstukken aan de orde: de Fransen in ons land, koning Willem I, reveal en afscheiding, koning Willem II, koning Willem III, kerk en zending, de tijd van koningin Wilhelmina, de Tweede Wereldoorlog, de tijd van koningin Juliana, de kerk in de twintigste eeuw, de tijd van koningin Beatrix.

Op welke manier gebeurt dat?

De 'voorloper' (groep 5) verschilt van de andere leerjaren (groep 6 tot en met 8). Voorloper wordt beschreven vanuit de beleveniswereld van een jongen Harold. Hij snijdt allerlei onderwerpen aan die te maken hebben met zijn omgeving en historie. De andere leerjaren worden chronologisch van het verleden naar het heden behandeld aan de hand van een tijdperk. De tijdperk loopt vanaf de schepping tot het heden. De geschiedenismethode is geschikt voor klassikaal lesgeven waarbij verhalen een belangrijke rol spelen.

Het ontwikkelen van historisch denken is herkenbaar in de methode. Alle stappen (ontmoeten en beleven; het oproepen van voorkennis, beelden, oordelen en vooroordelen, door aan te sluiten bij wat leerlingen al weten, denken, willen, voelen en doen; waarnemen; benoemen en beschrijven; verklaren; herkennen en toepassen; betekenis verlenen aan) komen aan de orde.

Is er sprake van samenhang?

In *Er is geschied* zijn raakvlakken te herkennen met andere leergebieden, zoals rekenen/wiskunde, kunstzinnige oriëntatie en de ruimte. Ook wordt er een relatie gelegd met de samenleving. Dit gebeurt sterk vanuit de christelijke geloofsovertuiging. Ook zijn er raakvlakken met de Nederlandse taal te herkennen. Zo worden bij elk hoofdstuk suggesties gegevens voor geschikte jeugdboeken. Er wordt geen relatie gelegd met de actualiteit.

Legenda:

- = aanwezig
- ▣ = gedeeltelijk aanwezig
- = niet aanwezig
- n.v.t. = niet van toepassing

1.	De methode werkt aan het ontwikkelen van een historisch denken:	
1.1	ontmoeten en beleven	■
1.2	het oproepen van voorkennis, beelden, oordelen en vooroordelen, door aan te sluiten bij wat leerlingen al weten, denken, willen, voelen en doen	■
1.3	waarnemen, benoemen en beschrijven	■
1.4	verklaren	■
1.5	herkennen en toepassen	■
1.6	betekenis verlenen	■
2.	Er wordt een relatie gelegd met andere leergebieden:	
2.1	oriëntatie op samenleving	■
2.2	oriëntatie op ruimte	■
2.3	oriëntatie op natuur en techniek	□
2.4	kunstzinnige oriëntatie	■
2.5	Nederlandse taal	■
2.6	rekenen/wiskunde	■
2.7	educaties	□
3.	Er wordt een relatie gelegd met de actualiteit:	
3.1	methode geeft suggesties	□
3.2	er wordt verwezen naar een methodesite	□

5. Hoe is de leerstof geordend?

Er is een verschil tussen de 'voorloper' (leerjaar 5) en de andere delen (leerjaar 6 tot en met 8) van de methode. Bij de voorloper wordt door de ogen van een jongen Harold vanuit het heden naar het verleden gekeken. Vanaf leerjaar 6 vinden de onderwijshouden chronologisch in de tijd plaats van het verleden naar het heden. Elk hoofdstuk start met de weergave van een tijdsbalk. De leerstof in *Er is geschied* wordt thematisch aangeboden. Voorbeelden van thema's zijn de Germanen, het Romeinse Rijk enzovoort. De thema's komen eenmalig aan bod over de leerjaren heen. Het kan voorkomen dat thema's al in geringe mate aan bod geweest zijn in de 'voorloper'.

In groep 5 zijn er twaalf hoofdstukken. Ieder hoofdstuk bestaat uit een les. Deze lessen zijn opgebouwd rond een leskern, een verhaal uit het leerlingenboek. De leskern wordt voorafgegaan door een inleiding en gevolgd door een klassengesprek. Tot slot vindt verwerking in het werkboek plaats. In de groepen 6 tot en met 8 wordt de behandelde stof in de eerste les op een tijdsbalk geplaatst. De lessen bestaan vervolgens uit het vertellen van de vertelschetsen door de leerkracht (uit de handleiding) en het lezen, klassikaal dan wel individueel, van de leskernen, afgewisseld met het maken en leren van de opdrachten in het werkboek. In leerjaar 6 tot en met 8 wordt de laatste les van elk hoofdstuk afgesloten met een toetsles.

In groep 6 zijn 71 lessen verdeeld over veertien hoofdstukken. Een hoofdstuk varieert van vier tot zeven lessen. Groep 7 bevat vijftien hoofdstukken. Het aantal lessen per hoofdstuk varieert van vier tot negen lessen. In groep 8 zijn er elf hoofdstukken met vier tot tien lessen per hoofdstuk over het jaar verdeeld.

Tabel leerstofordening

1.	De ordening van de onderwijshouden over de leerjaren heen is:	
1.1	aan de hand van thema's	☒
1.2	aan de hand van de tien tijdvakken	☐
1.3	anders	☐
2.	De gekozen onderwijshouden komen over de leerjaren heen:	
2.1	eenmalig aan bod	☒
2.2	meerdere keren aan bod	☒
2.3	elk leerjaar aan bod	☐
3.	De gekozen onderwijshouden worden over de leerjaren heen behandeld van:	
3.1	dichtbij naar veraf in de tijd (van heden naar verleden)	☒
3.2.	veraf naar dichtbij in de tijd (van verleden naar heden)	☒
3.3	nabij naar verder weg in plaats (van nabij naar verder weg)	☐
3.4	verder weg naar nabij in plaats (van verder weg naar nabij)	☐
4.	De gekozen onderwijshouden zijn binnen een hoofdstuk geordend van:	
4.1	algemeen naar bijzonder	☐
4.2	bijzonder naar algemeen	☐
4.3	dichtbij naar veraf in tijd: van heden naar verleden	☐
4.4	dichtbij naar veraf in plaats: van nabij naar verder weg	☒

Tabel onderwijstijd

Onderwijstijd					
<i>geschiedenis: Er is geschied</i>	groep 5	Groep 6	Groep 7	Groep 8	
Minimale onderwijstijd (in uren)	12	32	40	33	
Maximale onderwijstijd (in uren)	12	32	40	33	
Aantal weken per jaar	12	35	44	36	
Aantal blokken per jaar	12	14	15	11	
Aantal lessen per jaar	12	71	89	73	
Aantal lessen per week	1	2	2	2	
Lesduur (in minuten)	45 minuten	45 minuten			

6. Hoe vindt instructie plaats?

De methode is geschikt voor klassikaal lesgeven. In de docentenhandleiding wordt een vast stramien per les aangegeven. Er wordt niet teruggeblikt of vooruitgekeken. Er zijn geen leerkrachtonafhankelijke lessen in de methode aanwezig. In groep 5 starten de lessen met een inleiding, gevolgd door een leskern waarin het inleidende verhaal wordt voorgelezen of klassikaal

gelezen. Daarna komt het onderwerp in een klassengesprek aan de orde, aan de hand van gespreksvragen. Tot slot vindt verwerking in het werkboek plaats. In de groepen 6 tot en met 8 wordt de behandelde stof in de eerste les op een tijdbalk geplaatst. De lessen bestaan vervolgens uit het vertellen van de vertelschetsen door de leerkracht (uit de handleiding) en het lezen (klassikaal dan wel individueel) van de leskernen, afgewisseld met het maken en leren van de opdrachten in het werkboek. In leerjaar 6 tot en met 8 wordt de laatste les van ieder hoofdstuk afgesloten met een toetsles.

1.	De methode hanteert het volgende model voor instructie:	
1.1	directe instructie	☐
1.2	probleemgestuurde instructie	☐
1.3	ontdekkend leren	☐
2.	De methode:	
2.1	geeft aanwijzingen voor het variëren van de instructie	☐
2.2	is geschikt voor combinatie groepen	☐
2.3	kent leerkrachtafhankelijke en leerkrachtonafhankelijke lessen	☐
3.	De methode hanteert de volgende groeperingsvorm:	
3.1	klassikaal leren	☒
3.2	samenwerkend leren	☐
3.3	zelfstandig leren	☐

7. Hoe vindt verwerking plaats?

Het werkboek zijn allerlei opdrachten te vinden. De opdrachten variëren van open tot gesloten vragen en van invulopdrachten tot rubriceer- en combinatieopdrachten. Vooral invulopdrachten komen vaak voor. Daarnaast wordt in de docentenhandleiding suggesties voor creatieve verwerking van de lesstof. De methode maakt geen gebruik gemaakt van dramatische werkvormen.

De methode bevat veel verhalen. Een verhaal kan individueel of klassikaal gelezen worden door de leerling of voorgelezen worden door de docent. In het werkboek wordt kort per les een leskern aangegeven. De leskern vormt de samenvatting van de belangrijkste informatie van de desbetreffende les. Daarnaast worden er regelmatig ter verduidelijking van de tekst kaarten gebruikt. Ieder hoofdstuk begint met een tekening van een gebeurtenis, persoon of een omgeving. In alle leerjaren worden gebruik gemaakt van foto's en functionele tekeningen. Er wordt geen gebruik gemaakt van tabellen. Multimedia speelt een minimale rol in de methode. Wel worden aan het eind van elk hoofdstuk suggesties gegeven voor bijvoorbeeld dia en video.

De methode is vooral geschikt voor klassikaal lesgeven. Opdrachten in de werkboeken kunnen zowel individueel als in groepjes gemaakt worden.

1.	De methode kent binnen de subdomeinen variatie in type opdrachten:	
1.1	open opdrachten	☒
1.2	gesloten opdrachten	☒
1.3	invulopdrachten	☒
1.4	rubriceeropdrachten	☒
1.5	combinatieopdrachten	☒
1.6	analyseopdrachten	☒
1.7	associatieopdrachten	☒
1.8	dramatische werkvormen	☐
1.9	gespreksvormen	☒
1.10	beeldende werkvormen	☒

2.	De methode gebruikt de volgende type informatiedragers:	
2.1	verhalen	■
2.2	leerteksten	■
2.3	kaarten	■
2.4	tekeningen	■
2.5	foto's	■
2.6	schema's	■
2.7	tabellen	■
2.8	multimedia	■
3.	De methode hanteert de volgende groeperingsvorm:	
3.1	klassikaal leren	■
3.2	samenwerkend leren	■
3.3	zelfstandig leren	□

8. Zijn er aanwijzingen voor het gebruik van combinatieklassen?

De methode geeft geen aanwijzingen voor het werken in combinatiegroepen. De methode richt zich op klassikaal lesgeven.

1.	De methode:	
1.1	geeft aanwijzingen voor het variëren van de instructie	□
1.2	is geschikt voor combinatiegroepen	□
1.3	kent leerkrachtafhankelijke en leerkrachtonafhankelijke lessen	□
2.	De methode hanteert de volgende groeperingsvorm(en):	
2.1	klassikaal leren	■
2.2	samenwerkend leren	■
2.3	zelfstandig leren	□

9. Op welke wijze vindt evaluatie plaats?

Voor groep 6 tot en met 8 wordt elk hoofdstuk afgesloten met een toetsles. Deze evaluatie vindt schriftelijk plaats. Hiervoor is een apart toetsboekje aanwezig. Het accent van de toets ligt op kennis- en inzichtvragen. Daarnaast zijn er in mindere mate toepassingsvragen en vragen waarbij leerlingen hun eigen mening moeten geven. Er worden geen vaardigheden getoetst. Deze toetsvragen gaan over de lesstof van het desbetreffende hoofdstuk. Bij de methode zijn de antwoorden niet aanwezig. Hoeveel punten per vraag wordt gehaald is niet duidelijk. Als de leerling de leskernen goed beheerst wordt er vanuit gegaan dat het cijfer 7 gehaald kan worden. Goede antwoorden op de inzichtvragen kunnen het cijfer verhogen. Er is geen toetsregistratieformulier voor de docent.

1.	Toetsing van de door de methode geformuleerde doelen vindt plaats door:	
1.1	schriftelijk	■
1.2.	mondeling	□
1.3	anders	□
2.	Frequentie van toetsing is:	
2.1	na elk hoofdstuk of blok	■
2.2	twee of drie keer per jaar	□
2.3	anders	□

3.	De volgende type vragen worden gehanteerd bij de toetsing van de behandelde leerstof:	
3.1	kennisvragen	☒
3.2	inzichtvragen	☒
3.3	toepassingsvragen	☒
3.4	vaardigheden	☐
4.	De toetsen sluiten aan bij de behandelde leerstof:	
4.1	ja	☒
4.2	nee, niet alle leerstof wordt getoetst	☐
4.3	nee, er wordt ook niet behandelde leerstof getoetst	☐
5.	De verrijkingstof wordt ook getoetst.	☐
6.	De toetsresultaten zijn aanleiding om te differentiëren in:	
6.1	aanbod/inhoud	☐
6.2	doelen	☐
6.3	instructie	☐
6.4	verwerking	☐
7.	De methode biedt hulp bij het registreren van de toetsresultaten.	☐
8.	Er wordt een normering gegeven bij de toetsen.	☐

10. Hoe wordt er rekening gehouden met verschillen tussen leerlingen?

De methode biedt geen mogelijkheden voor differentiatie. De verwerkingsopdrachten en toetsen worden door alle leerlingen op hetzelfde niveau gemaakt. Er zijn geen verrijkingsoopdrachten.

1.	De methode biedt mogelijkheden voor zwakkere leerlingen om goed met het leerstofaanbod om te kunnen gaan.	☐
2.	Er is variatie in aanbod en/of inhoud:	
2.1	er wordt verrijkingstof aangeboden	☐
2.2	er zijn verrijkingvragen	☐
3.	Er zijn aanvullende doelen bij de verrijking geformuleerd:	
3.1	Er zijn aanvullende doelen bij de verrijking geformuleerd, per leerjaar	☐
3.2	Er zijn aanvullende doelen bij de verrijking geformuleerd, per hoofdstuk/ blok	☐
4.	De methode geeft aanwijzingen voor het variëren van de instructie.	☐
5.	Er is variatie in de verwerking van de leerstof:	
5.1	verschil in soorten verwerkingsopdrachten	☒
5.2	verschil in niveau van de verwerkingsopdrachten	☒
5.3	verschil in tempo waarin de opdrachten worden gemaakt	☐
5.4	verschil in het aantal opdrachten	☐
6.	De verrijkingstof wordt ook getoetst.	☐
7.	De toetsresultaten zijn aanleiding om te differentiëren in:	
7.1	aanbod/inhoud	☐
7.2	doelen	☐
7.3	instructie	☐
7.4	verwerking	☐

11. Hoe ziet de methode eruit?

Materiaal	Formaat (b x h)	Uitvoering	Presentatie
<i>leerkracht</i>			
handleiding	25 x 31 cm (bladen A4-formaat).	Harde kaft, ringband met losse bladen	buitenzijde in kleur, voorzien van illustraties. Per leerjaar een specifieke kleur aan rugzijde en bovenrand Binnenzijde: zwart-wit.
Materiaal	Formaat (b x h)	Uitvoering	Presentatie
<i>leerling</i>			
leerlingenboek	19 x 25 cm.	harde kaft, gebonden	buitenzijde in kleur, voorzien van illustraties. Per leerjaar een specifieke kleur. Binnenzijde: kleur, geïllustreerd (foto's en tekeningen).
werkboek en bijbehorend antwoordenboek	19 x 24,5 cm.	slappe kaft, gebonden	buitenzijde kleur; binnenzijde tekst en illustraties in zwart-wit
toetsboekje	19 x 24,5 cm.	slappe kaft, gebonden	buitenzijde zwart-wit; binnenzijde tekst en illustraties in zwart wit

12. Welke informatie staat er in de handleiding?

De handleiding voor *Er is geschied* bestaat uit vaste onderdelen per hoofdstuk. Per hoofdstuk wordt de volgende informatie gegeven:

1. Doelen
2. Lesbeschrijving
- Per les worden de lesbeschrijvingen beknopt aangegeven.
3. Achtergrondinformatie
4. Vertelschetsen

Per les is een vertelschets aanwezig. Dit zijn de verhalen die klassikaal of individueel door de leerkracht verteld of door de leerlingen zelf gelezen kunnen worden.

5. Verwerking

De antwoorden van de opdrachten uit de werkboeken.

Tenslotte zijn er suggesties voor leer-en hulpmiddelen zoals voor jeugdboeken, muziek en/of extra informatie.

In de handleiding van de voorloper (groep 5) zijn de lesbeschrijvingen gedetailleerder uitgewerkt. De onderwerpen van de handleiding van groep 6 tot en met 8 zijn gelijk aan de onderwerpen van de leerlingenboeken van groep 6 tot en met 8.

13. In hoeverre is er aandacht voor multiculturele thema's?

De personen op foto's en illustraties in de leerlingen -en werkboeken zijn voornamelijk van blanke afkomst. Er wordt niet expliciet aandacht besteed aan multiculturaliteit in de methode. Wel komen thema's als gastarbeiders aan bod. De methode is gebaseerd op de christelijke geloofsovertuiging.

14. In hoeverre is er aandacht voor de rolverdeling tussen mannen en vrouwen?

Teksten en illustraties zijn niet specifiek gericht op de rolverdeling tussen mannen en vrouwen.